

Večernik

Leto I. (VIII.), štev. 130

Maribor, petek, 7. oktobra 1927

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Volja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasni po tarifni
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Prčetek razprave o verifikacijskem odboru

Verifikacija vseh nespornih mandatov v Južni Srbiji

BEograd, 7. oktobra. Včeraj izvoljeni verifikacijski odbor je imel danes dopoldne svojo prvo meritorno sejo. Takol po otvoritvi se je pričela nena- vadno ostra debata o načinu delovanja verifikacijskega odbora. Dočim je opo- zicija zahtevala, da naj se v prvi vrsti razpravlja o mandatu načelnika verifi- kacijskega odbora, dr. Subotića, proti čegar izvolitvi so bile vložene številne pritožbe, je zastopala večina stališče, da naj se izvrši verifikacija ali alfabe- tično ali pa po volilnih okrožjih. Tudi o vprašanju termina za vlaganje rekur- zov se je razvila daljša razprava. Večina se je postavila na stališče, da le pote- kel rok s sestankom odbora, opozicija pa je zagovarjala mnenje, da se more- lo vložiti pritožbe še do končanja dela verifikacijskega odbora. Konečno je na- čelnik prekinil sejo, da nudi večini pri- ložnost, da se posvetuje o stvari.

Po zopetni otvoritvi se je bilo skle- neno, da se izvrši verifikacija po vo- lilnih okrožjih. Najprej je prišla na vr- sto Južna Srbija. Poslanec Stjepan Ra- dić je v daljših izjavah nastopil proti volilnemu terorju v Južni Srbiji in za- hteval razveljavljanje vseh mandatov

v tej pokrajini ter razpis novih volitev. Kot primer, kako naravnost neverjetna nasilstva so se vršila v Južni Srbiji je navedel svojega lastnega strankinega kandidata, ki je bil po naročilu vladne- ga šefa kot notranjega ministra tik pred vložitvijo kandidatne liste areti- ran kot postopač in kaznovan s 30 dnev- nim zaporom. Volilna nasilstva se niso vršila samo proti opoziciji, temveč tudi proti demokratom, čeprav so bili zavez- niki radikalov. Tako se je radikalni mi- nister Vlastko Kocić srdito borił proti svojemu kandidatskemu nasprotniku, demokratskemu ministru Šumenkoviću. Radić je končal svoja izvajanja s pri- pombo, da je ustvaril Vukičević iz cele države lovski revir, v katerem je bil lov dovoljen samo onim, ki so znali dobiti od ministrskega predsednika lovsko karto. Radikali so energično protesti- rali proti Radićevim izjavam.

Po daljšem prerekanju so bili nato verifikirani vsi nesporni mandati, v nadaljnji razpravi pa še mandati volil- nih okrožij: Brengalnica, Valjevo, Vra- nje, Raška, Kragujevac, Kumanovo, Me- tohija, Morava in Ohrid, nakar je bila seja odgodena do popoldne.

Važna sela Demokratske Zajednice

BEograd, 7. oktobra. Ob 10. dopol- dne se je sestal demokratski klub k seji, kateri pripisujejo v političnih kro- gih izredno važnost. Na seji se je nam- reč razpravljalo o vseh nasprotstvih, ki so se pojavila v zadnjem času v vla- dni koaliciji, kakor tudi o nadaljnjem zadržanju demokratov napram radika- lom. O razvoju seje trenutno še ni bilo mogoče dobiti nobenih podatkov, ven- dar pa prevladuje mnenje, da tudi ta se- la še ne bo prinesla razčiščenja raz- mer med obema vladnima skupinama.

Huda škrlatica v Zagrebu

ZAGREB, 7. oktobra. V mestu in okolici divja huda epidemija škrlatice. Zadnje dni je dnevno prijavljenih do 70 slučajev novih obolenj. Mestni fizikat le izdal obsežne odredbe, da zajeti epi- demijo, vendar je s svojimi ukrepi za- del na odbor prebivalstva, ki nima pra- vega razumevanja za napore sanitetnih oblasti.

Umazana afera v Zagrebu

ZAGREB, 7. oktobra. Prvočno poro- čilo o aretaciji znanega hrvatskega pisatelja Josipa Kulundžića, ki je za- pleten v homoseksualno afero, se je iz- kazalo kot nepravilno. Proti Kulundžiću je bila pač izdana tiralica, vendar pa ga še dosedaj niso našli. Kulundžić si le namreč izprosil od gledališkega vod- stva krajši dopust, češ da mora obiskati svoje sorodnike v Zemunu, najbrž pa se še vedno skriva v Zagrebu. Veliko pozornost je vzbudila v mestu danes tu- di vest, da je v zvezi s homoseksualno afero vložil danes tudi neki gledališki

igralac ovadbo proti nekemu svojemu uglednemu tovarišu. Govori se, da bo razkrila preiskava ostudne razmere, ki so vladale za kulisami zagrebskega gle- dališča.

Pretresliiva tragedija v zagrebski rodbini

Obupana mati vrla štiri otroke v reko. V Zavidoviču v Bosni se je dogodila v sredo rodbinska tragedija, ki je goto- vo ni kmalu primere in je zahtevala kar pet človeških žrtev. Delavec Miroslav Tix je bil že od rojstva slep na eno oko. V sredo dopoldne je pri žganju ra- kije po nesreči izgubil še drugo oko. Ko je njegova žena videla, da je njen mož popolnoma oslepel in postal nespo- soben za delo, je obupala in v skrb za svoje nedolžne otroke zblaznela. Vze- la je vse štiri otroke s seboj, jih peljala na most čez reko Krivajo in pometala potem drugega za drugim v valove, kje so se utopili. Nato je nesrečna mati skočila še sama v valove, ki so odnesli tudi njo s seboj. Od 4 otrok je imel sin 8 let, čerke pa po 5, 4 in 3 leta. Od ce- le rodbine je ostal sedaj nesrečni slepi oče sam.

Avtomobilska katastrofa med Kotorom in Cetinjem

Na potu iz Kotora na Cetinje je zdrčal vojaški avtomobil, v katerem je bilo 20 vojakov in več orožnikov, vsled ne- znatnega defekta v motorju v več me- trov globok jarek. En vojak je obdržal na mestu mrtve, mnogo pa je bilo te- žko ali lahko ranjenih. K sreči se je ra- vno takrat pripeljal mimo neki nemški zdravnik, ki je nudil ponesrečencem pr- vo pomoč, nakar so jih prepelali v bol- nico.

Kri Janka Resnika še vpije po maščevanju

Oprostitev vseh štirih optoženecv — Ogromno zanimanje občinstva za razvoj razprave — Zaključek jesenskega po- rotnega zasedanja

Maribor, 7. oktobra.

S tri dni trajajočo razpravo proti četvorici Bezjaku, Klemensbergerju, Golobu in Jamerniku, ki so bili ob- toženi umora finančnega stražnika Janka Resnika, je bilo sinoči ob 20.30 zaključeno jesensko porotno zaseda- nje mariborsko. Naval občinstva ni bil včeraj popoldne v porotno dvorano nič manjši, kakor predpopoldne in prva dva dni te razprave. Težko je priča- koval avditorij na govore prvega dr- žavnega pravdnika in govornikov in še težje seveda odločitve porotnikov. Vsa dvorana je v največji tišini sledila mirnim in stvarnim izjavam prve- ga državnega pravdnika, ki je govoril eno uro in 10 minut. Le tu in tam je bilo zaslišati iz ust kake priče ali ka- kega sorodnika tega ali onega obto- ženca, šepetajočo besedo, kakor: »Saj ni res...! Gospod se motijo...!«

Le za trenutek je završalo v dvo- rani, ko se je vsedel javni obtožitelj. S par besedami so si poslušalci ko- mentirali prvi govor in že je vstal zagovornik Goloba in Jamernika dr. Šnuderl ter v poldrugournem obramb- nem govoru sijajno izvršil svojo na- logo. Prepričal je ljudske sodnike, da ni mogoče iti preko jasne izpovedi de- setih, petnajstih in več prič, ki so iz- povedale, da je kritičnega dne Do- minik Jamernik kosil na domačem travniku nepretrgoma od štirih zjutraj do enajstih dopoldne in je imel torej dokazan alibi.

Tudi branitelj Bezjaka in Klemens- bergerja, dr. Reisman, je v istotako poldrugournem zagovoru predložil porotnikom absolutno verodostojnost onih prič, ki so dokazale alibi »Vinca« in »Kopiča«.

Po kratkih replikah javnega obto- žitelja in braniteljev, so prejeli porot- niki od predsednika pravni pouk in se umaknili ob 20. uri v svojo posveto- valnico. Napetost poslušalcev je bila na višku, ko so se ob 20.30 vrnili ljudski sodniki in je njihov predsed- nik, restavrat g. Oset, prečital od- govore na dolga vprašanja: »Porot- niki so po svoji vesti in zaprisegi od- ločili: Je-li Bezjak kriv... štiri gla- sovi »da«, osem »ne«, torej »ne«!«

Avditorij je seveda takoj pravilno sklepal, da so tudi ostali oproščeni. In res so izrekli porotniki tudi glede Klemensbergerja in Jamernika z os- mimi proti štirim glasovom prostorek, Goloba pa so oprostili soglasno. Oče najmlajšega obtoženca, Jamernik, ki je sedel sredi dvorane med avdito- rijem, je ves radosten vstal in se pri- čel prerivati v ospredje, misleč, da je konec razprave. Saj manjkalo res ni dosti do zaključka. Privedli so sa- mo še vse obtožence in predsednik jim je v imenu Njegovega Veličan- stva kralja, razglasil sodbo, da so vsi oproščeni. Klemensberger in Golob sta se globoko priklonila ter sta sku- paj z Jamernikom kmalu nato stopila kot svobodna državljana na ulico, kjer so vsi trojico sprželi sorodniki in ostalo občinstvo. Samo Bezjaka še ne bo lepo vrsto mesecev na prosto, ker ima odsedeti še več kazni, ki mu jih

je naložilo dohodarstveno sodišče ra- di tihotapstva...

V ravnokar zaključnem 10dnev- nem jesenskem zasedanju se je zago- varjalo pred mariborsko poroto v de- setih razpravah 18 obtoženecv, med temi ena ženska. Radi hudodelstva umora je bilo obtoženih šest oseb, od katerih je bil eden obsojen na smrt, eden na pet let težke ječe, štirje pa so bili oproščeni. Radi hudodelstva deto- mora je bila obsojena nezakonska ma- ti, radi uboja ena obtožena oseba, ra- di tatvine štiri osebe, obsojena sta bila dalje oba obtoženca radi uradne po- neverbe in druga dva radi zlorabe uradne oblasti, oproščen pa je bil eden, ki je bil osumljen požiga in dru- gi, osumljen uradne poverbe. Po- rotniki so torej 12 obtoženecv obso- dili, 6 pa oprostili.

Dva vloma v Mariboru

Sinoči sta bila na najprometnejši to- čki sredi Maribora izvršena dva drzna vloma. Neznani storilci niso imeli pre- velike sreče, vendar je upravičeno do- mnevanje, da se je v mestu vgnezdila nevarna vlomilska tolpa. Sinoči je bilo vlomljeno v trgovino in delavnico čev- larskega mojstra Dominika Kodriča na Glavnem trgu. Vlomilci so z dvorišča na Gosposki ulici št. 2, izvršili luknjo v zidu delavnice, nato pa razbili stekla na vratih trgovine in prišli vanjo. Nji- hov plen sicer ni bil obilen, vendar so oškodovali trgovca za okroglo tisoč di- narjev. Z istega dvorišča so poskušali vlomiti tudi v manufakturno trgovino g. Josipa Šušteršiča in izbili iz zidu ventilator, toda odprtina je bila pre- malna in ni dopuščala, da bi tatovi zlezli v trgovino. Mogoče so bili zlikov- ci tudi pregnani. O storilcih trenutno ni nobenega sledu, vendar se pričakuje, da bodo stroge poizvedbe imele uspeh.

Strašna rodbinska tragedija v Bosni

Včeraj zjutraj so našli Nado Seidel, soprogo knjigovodje in bivšega oficirja Jak. Seidla v Zagrebu, dalje šestletno čerko Vlasto in štiriletnega sinčka Du- šana v stanovanju mrtve.

Seidel je odšel prejšnji večer v Beo- grad, da izposluje tamkaj svoje reakti- viranje kot oficir. Žena, otroci in služ- kinja pa so ostali doma. Včeraj zjutraj je začutila služkinja čuden smrad. Za- pazila je na svoje presenečenje, da je bil plin v kuhinji odprt. Nič dobrega sluteč je odšla potem v sobo, kjer se ji je nudil strašen prizor. Tako gospa Seidel kakor tudi oba otroka so ležali mrtvi v postelji, soba pa je bila prena- sičena s svetilnim plinom. Najbrže je eden izmed otrok, predno je legla dru- žina k počitku, odprl plinovo cev, kar je imelo katastrofalno posledico. Ne- srečnega očeta so takoj brzojavno ob- vestili o grozni nesreči. Pokolnica je bila sestra zagrebskega veletrgovca Dušana Frkovića, pri katerem je bil tudi njen mož v službi. Seidel bi imel ravno te dni biti reaktiviran kot oficir.

Naše neodrešene pokrajine

Slovenske delavce, ki so tudi mali posestniki, bi fašisti radi spravili iz ladjedelnice in drugih tvornic, češ, kdor ima količkanj posestva, naj se posveti kmetovanju z vso silo in vso unemo. Fašistični »Popolo« hoče, da bi naši ljudje pričarali iz kraških skal rodovitne njive in vinograde. Gre mu le za to, da bi pahnili iz ladjedelnice slovenske delavce in namestili tam same Italijane! Slovenec, živi, kakor veš in znaš! Tista delavska posestva so majhna in dajo le nekaj potrebnih živil družini, da izhaja, nikakor pa niso to posestva, od katerih samih bi moglo živeti cele kmečke družine. Ako bi ona posestva zadoščala za življenje našim ljudem, bi ne silili v ladje delnice in sploh nikamor z doma. Tako pa so primorani hoditi na delo v mesto. Kmetijske potrebe Julijske krajine so bile že stokrat opisane rimskim oblastnikom. Ali se je že kaj storilo za pomoč in povzdigo kmetijstva v Julijski krajini? Ki pa tudi nič ne bo, ker fašizem hoče kratkoma uničiti našega človeka.

V Jelšanah je birmal slovenske otroške novi škof z Reke. Po vseh vaseh, skozi katere se je vozil, so ga sprejeli slovesno in lepo oblečene deklice so mu izročile šopke cvetja s slovenskimi besedami. V Jelšah je bila velika maša in škof je čital primeren nagovor na vernike v slovenskem jeziku. Bil je prvič v teh krajih. Prepričan se je lahko, kako dobro in verno je slovensko ljudstvo, kateremu pa hočejo fašisti vzeti domač jezik celo iz cerkve in on, škof Sain, je unet pristaš fašističnega režima!

O Oberdanku piše tržaški »Piccolo« dan na dan. Na dolgo in široko razlaga, kako se je v Ronkih, kjer so ga prijeli in potem v preiskovalnem zaporu v Trstu hrabro obnašal in ponovno naglašal, da je Primorje italijanska pokrajina, ki se mora priključiti Italiji. »Piccolo« dela to iz posebnega razloga. V Trstu hoče postaviti Oberdanku spomenik. Zadnje čase pa se je razvil v Italiji glede spomenikov »restriktivni kriterij« in rimska vlada mu je pritrdila. Fašistična vlada

je pač mislila na Nazaria Saura in Cesarja Battistija, katerima gresta spomenika, Oberdank pa bi menda spadal že pod tisti restriktivni kriterij in na meridanih fašističnih mestih ni, kakor vse kaže, nobenega pravega ogrevanja za spomenik Oberdanku. »Tržaški mačehnik« spada v predvojno zgodovino in fašisti rabiho lire za druge svrhe. Gospodje okoli meščanskega odbora za postavitev spomenika Oberdanku v Trstu so v strahu, da ne bo nič z javnim počaščenjem »mučenika«!

Šole so otvorene in razni fašistični učitelji in profesorji govorijo o namenu šole. Ljudska šola v Julijski krajini ima v glavnem cilj, da potuji naše otroke. Pravi šolski pouk je postranska stvar. Vstop v srednjo šolo je slovenskemu fantu otežkočen na vse mogoče načine. Sedaj izvajajo fašistični profesorji, da hoče srednja šola dati domovini državljane, ki bodo nekoč vodili nieno usodo. Zato treba strogo ločiti zrna od plevla. Srednja šola je le za izbrane fašistične dečke, vse drugo naj odpade, zlasti seveda slovenski priveski!

O vojni in povojni škodi na Reki je priobčil obsežno študijo »L' Istituto Federale di credito«. Značilni sta posebno dve, to je škoda od rekvizicij in raznih drugih operacij, ki znaša okoli 35 milijonov lir in škoda pri izmenjavi denarja. Na Reki se je izvedla ta izmenjava, ko je bila lira v Curlihu vredna 22 centezimov, v sosednjih krajih pa takrat, ko je bila vredna 66 centezimov. Ta škoda znaša 15 milijonov lir... Pa še pravijo v Rimu, kako jim je pri srcu usoda Reke!

Goriški inženjerji so imeli zborovanje, na katerem so se posebno dolgo bavili z zelo važnim cestnim problemom v pokrajini. Vsi so bili mnenja, da treba v tem pogledu energične akcije. Na inženjerskem sestanku v Vidmu ho sledil še širši razgovor o stvari. Številne ceste so v strašnem stanju. Pri popraviljanju in gradbi cest v Julijski krajini se je rimska oblast ozirala doslej le na obmeine strateške svrhe.

Mariborski in dnevni drobiž

Kmetijske šole prevzamejo oblasti

Poljedelsko ministrstvo predlaga mariborskemu, ljubljanskemu in nekaterim drugim oblastnim odborom, naj sprejmejo oblasti v svojo upravo vse kmetijske šole v svojih področjih. Gre za kmetijske šole v Mariboru, Št. Jurju, na Grmu, v Škofji Loki itd. Minister ponuja oblastem šole, šolsko imovino, vsa poslopja, celokupni inventar živ in mrtvih, potrebno hrano za učence in podobno do nove žetve. Ministrstvo bi še vzdrževalo šole do 1. aprila 1928. Pogoji predaje so naslednji: ker bi padlo vzdrževanje šol in plače učiteljev na breme oblasti, bi tudi dohodke teh ustanov jemale oblasti. Učitelje in uslužbenice bi sprejemale oblasti z natečajem, ministrstvo bi imelo nadzorstvo le glede njihove kvalifikacije, učni red in učbenike bi predpisovalo ministrstvo po zaslišanju predstavnikov oblasti in tudi kontrolo nad delom in uspehom kmetijskih šol bi imelo ministrstvo.

Instalacije mesne plinarne

Mestna plinarna je priklopila od lanskega leta na mestno omrežje 118 naprav in sicer na stanovanja 111, ostalo pa na obrt in industrijo, ki ima po večini plin že od poprej. Število odjemalcev kurilnega plina se je zvišalo od 704 na 822 in se je prodalo tudi temu primerno število plinskih aparatov. Postavilo se je 52 kopalnih peči in avtomatov ter 118 plinskih kuhinjskih ali štedilnikov in drugih naprav. Velik je zlasti uspeh kopalnih peči in konzum kurilnega plina je večji kot kedaj poprej od ustanovitve mestne plinarne.

Krstna slava rezervnih oficirjev in bojnikov

Ponovno se pozivajo vsi rezervni oficirji in bojniki v Mariboru, da se svečane proslave krstne slave v soboto dne 8. t. m. v kazinski dvorani ob 20.30. sigurno udeležijo. Vsi, ki imajo uniforme, obvezno in brezizjemno v svoji občini vojni uniformi (bluza, čakšire in gamaše), ostali v civilu (prom. obleka) z znakom.

Vodstveni člani Ciril-Methodove družbe pridejo v soboto popoldne z brzovlakom v Maribor. Najavljeni so: predsednik Hudovernik, tajnik Mačkovšek, blaginjak dr. Kersnik in odbornika Rohman in Ludvik. Gospa dr. Tavčarjeva pride šele v nedeljo zjutraj. Vabimo vse prijatelje naše družbe, da pridejo na kolodvor pozdravit drage nam goste. O morebitnem sestanku in razgovoru v soboto zvečer, sporočimo v jutrišnji številki.

Službo dobe:

dva tesarja v Tubovlah, dva kolarija in dva pečarja pa v Mariboru. Interesenti naj se obrnejo na Borzo dela v Mariboru.

Luka Lavtarjeva Računica za osnovne šole

so pravkar izšle v predelani izdaji, katero je priredil znani pedagog in mladinski pisatelj Ludvig Černel. Posebno pozornost vzbujata Računska začetnica, katero sta bogato opremila z barvanimi slikami in risbami naša domača umetnika Drag. Humeč in Joža Poljanec. Kaj pomeni v knjigi za elementarni razred barva in slika, to ve presoditi najbolje učitelj. In kolikšnega pomena je za dosego uspeha slika med suhoparnimi številkami, to bo vedel zlasti ceniti učitelj, ako bo poskusil na podlagi Lavtarjeve računske-slikanice in njegove priznane metodike vzbujati v otroških glavah interes za število in računanje v obče. Naša javnost pozdravlja ta razveseljivi pojav na našem kulturnem polju, ker mu bo sledil važen odmev v ekonomskem razvoju našega naroda. Lavter ne uposablja namreč svojih učencev le za samostojno računanje, ampak tudi za gospodarsko mišljenje in udeleževanje. On vzgaja prave osebnosti.

Hotel Halbwidl.

Dne 8. oktobra velika vinska trgatav. Vstopnina Din 5. Za obilen obisk se pričakam.

Koncert Popov.

Nocoj se vrši v Unionski dvorani koncert naiznamenitejšega bolgarskega violinista Saše Popova z že objavljeno sporedom. Sloves našega umetnika nam jamči za prvovrstni umetniški užitek. Umetnika spremlja na klavirju dunaiski pianist Grone, ki nastopi tudi samostojno s tremi klavirskimi točkami. Dosedanja predprodaja vstopnic dokazuje, da vlada v našem mestu največje zanimanje za ta prireditve. Z obilnim obiskom počastimo enega naših največjih mojstrov.

Državna hipotekarna banka v Ljubljani.

Državna hipotekarna banka je osnovala v Ljubljani svojo glavno podružnico, ki prične poslovati 15. oktobra in obsega njena teritorialna pristojnost ljubljansko in mariborsko oblast.

Huda krava.

V 67letno dninarico Lucijo Selinšek iz Bohove se je na potu iz dnine zaletele huda krava sosedove črede ter jo podrla na tla. Stara ženica si je pri padcu zlomila desno roko.

Kolesarska nesreča.

Viničar Rupert Dajčman iz Mellškega hriba se je sinoči s kolesom vozil proti Počehovi. Sredi pota je trčil z nekim drugim kolesarjem ter si pri padcu zlomil levo klučnico. Partner te kolesarske nesreče je pa ostal nepoškodovan.

Studenške noči.

Iz Studencev nam poročajo: Menda ni predmetja, v katerem bi se na mir in red tako malo pazilo, kot pri nas. Sleherno noč, predvsem pa v nočeh pred prazniki in ob priliki društvenih prireditev, se brezobzirni kričarji in razgrajči trumoma preganjajo po slabo razsvetljenih ulicah in pozno v noč prireajo podoknice in uprizorjajo z latami polomljenih plotov viteške igre, ki čestokrat končajo prav tragično. Vseh teh dobrot smo Studenci v prav obilni meri deležni in vse pritožbe in opozorila oblasti ne zaležejo. Skromna občina razpolaga s skromnimi sredstvi, ki motenja nočnega miru ne morejo preprečiti, niti ne nudijo prebivalstvu v nočnih urah dovolj varnosti. Glavni varnostni organ je trenutno občinski sluga, ki opravlja hkrati vse mogoče funkcije, ne le v uradni, temveč zastopa oblast tudi na zunan. Skrb za red, nadzoruje varnost, napoveduje policijsko uro itd. Imamo sicer žandarmerijsko stanico, ki pa še dnevnim poslom v velikem rajonu ni kos, ne pa da bi vršila še naporno nočno službo, ter jo za iznešene očitke ne zadene nobena krivda. Vendar smo mnenja, da bi se neznosnim razmeram dalo napraviti konec in da bi občina lahko našla sredstva, ki bi jih vsaj vblažila.

Sokolska plesna šola

se vrši tudi letos v dveh tečajih, za mlajše in starejše članstvo. Priglasitve se sprejemajo ob prvi plesni uri, ki se vrši za mlajše članstvo 11. t. m. in za starejše članstvo 13. t. m. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma, II. nadstropje. Priglasitve tudi v sredah, med uradnimi urami.

Pevsko društvo »Luna« v Krčevini priredi v soboto zvečer 8. t. m. v gostilni Wombek (pr Tafelni) ob Aleksandrovi cesti trgatveno veselico. Na sporedu je mnogo moških zborov, godba, ples, trgatav in pestra prosta zabava. Začetek ob 19. uri. — Vstopnina 5 Din.

Amerikanec mora živeti najmanj 80 let.

Profesor Gilmore, predsednik Zveze bolnic v Zedinjenih državah, je imel nedavno v Newyorku predavanje, na katerem je trdil, da se vsak človek, ki umre v Ameriki pred 75. letom starosti, prezgodaj umakne svojim dolžnostim, ki jih ima napram državi. Po njegovem mnenju bi moral živeti vsak ameriški državljan vsaj 80 let, ako hoče, da se oddolži državi za vse, kar mu je nudila v življenju. Profesor Gilmore je prišel od tega sklepa na podlagi dolgoletnih opazovanj. Se non e vero...

Spominjajte se CMD

Kino Apolo

Film največje krasote

Od četrta

PLES LJUBEZNI

Po romanu »Kämpfer« Ernesta Kleina. — Do sedaj najlepši film priljubljene krasotice

Marcelle Albani

Viljem Dieterle, Claire Rommer, Jack Trevor, Hans Mierendorf, Hermann Picha, Marg. Kupfer

Neopisna lepota v igri in opremi

Narodno gledališče v Mariboru

REPERTOAR:

Petek, 7. oktobra. Zaprto.

Sobota, 8. oktobra ob 20. uri »Revizor« ab. B.

Nedelja, 9. oktobra ob 20. uri »Bajadera«. Premijera.

»Bajadera« na mariborskem odru. V nedeljo, 9. oktobra, bo premijera Kalmanovega opernega šlagerja »Bajadera«. Gledališče se je posebno potrudilo, da bo ta krasna opereta tudi v Mariboru kar najbolj vžgala. Nabavilo je deloma nove dekoracije, izdelalo v lastnem ateljeju nove kostume in toaletne, muzikalno vodstvo pa ima operni ravnatelj g. Mitrovič.

Požar v saškem rudniku

V rudniku Olba pri Kleinsaubernitzu na Saškem je na nepojasnliv način nastal požar, čegar žrtev so postali trije rudarji. Prvi bi moral te dni praznovati 25letnico dela v tem rudniku, drugi je bil rudar tudi že nad 20 let, tretjega je pa strašna smrt zadela v mladeniški dobi. Tudi rešilna ekspedicija 7 mož je bila v smrtni nevarnosti. Od dima in plina so popadali že vsi v nezavest, ko je v zadnjem hipu prispela pomoč z aparati za vdihavanje kisika. S silnimi napori so rešili rudnik nathujše požarne katastrofe.

Match Capablanca-Aliehin

Zopet remis.

Tudi deveta partija med Capablancem in Aliehinom za svetovno šahovsko prvenstvo je končala remis in sicer že po 34. potezi. Capablanca torej še vedno vodi 2:1, dočim je bilo šest partij remis.

Resolucija

Po sovjetski Rusiji — tudi po oddaljenih vaseh se mnogo poučuje. Stalno je na nogah cela armada političnih, znanstvenih in drugih predavateljev. Politično in splošno naobrazbo so dolžni širiti v svojih rajonih tudi upravni organi. Tako je v neki vasi ob Volgi predaval prosvetni instruktor o Koperniku. Po predavanju je pozval navzoče, naj se začnejo razgovarjati o vsem tem, kar so slišali. Oglasi se najstarejši z — resolucijo: Prebivalstvo vasi A. sprejme po govoru sodruga predavatelja resolucijo: 1. da se zemlja suče okrog sonca, 2. da je vsega priznanja vredno delovanje sodruga Kopernika in 3. da se je treba zahvaliti sovjetski vladi.

Nezgod pri gozdnem delu.

Posestnik Matija Zorko pri Slovenski Bistrici se je ponesrečil, ko je v svojem gozdu sekal smreko. Med padanjem se je drevo zaobrnilo, podrla na tla drvarja ter mu zlomilo desno nogo. Ponesrečenca so z avtomobilom bližnje tovarne pripeljali v bolnišnico.

Sektanstvo in sleparstvo

Perzijski učenjak, zdravstveni svetovalec papeža Leona XIII. — ali pa slepar

Z osebnostjo voditelja te dni opisane verske družbe masdasnancev se mnogo bavilo berlinski listi. Dr. Otoman Zar Hanish je res zagonetna pojava. Privrženci njegovi trdijo, da je bil pred 80. leti rojen v Teheranu kot sin ruskega diplomata, ki je bil nemškega pokolenja, in perzijske princeze. Vzgojen naj bi bil od perzijskih menihov v dušeslovju in tainih vedah staroperzijskih modrijanov. Navzel se je pa tudi zapadne znanosti in kulture ter potoval mnogo po svetu. V Nemčiji je bil haše prijatelj Nitscheja, v Rimu pa medicinski svetovalec papeža Leona XIII. Papež je baje sledil njegovim naukom o življenjskem načinu in zato tudi dosegel tako visoko starost.

Po papeževi smrti se je dr. Hanish podal v Ameriko, kjer je v Los Angelesu zbral okrog sebe tisoče pristašev, da dosežejo po posebnih naukih »potom telesne čistosti — duševno čistost«. Masdasnanci poznajo pet stebrov vesoljnega človečanstva in sicer: Ahava — perzijsko Eno — simbol prirodne dobrote, Zarathustra — prirodni zakon, Jezusa ljubezen, Mohameda — pokorščino in Hanisha — mir. Ta vera ali sekta hoče vzgojiti nadčloveka. Mati naj se prve tri mesece udeležuje intelektualno, druge tri spiritualno, zadnje tri pa samo materialno, da bodo otroci združevali tri temperamenta: intelektualnega, spiritualnega in materialnega. Dr. Hanish trdi, da po njegovih naukih in pravilih o načinu življenja ljudje lahko dosežejo starost 150 let. Sam je baje sedaj že 80, upa pa, da bo približno še enkrat tako dolgo živel.

Nasprotniki pa trdijo, da zagonetni prerok ne ve o Perziji drugega kot to, kar je čital v knjigah. On ni iz daljnega vzhoda, ampak iz bližnje Saške, kjer se je pred približno 50. leti rodil kot sin vaškega muzikanta. V mladih letih je svojim starišem utekel in po potepuških potih in letih prišel v Ameriko, kjer se je udeleževal v mormonski sekto. Med mormonci se je začel zanimati za staro filozofijo in tako se je navzel tudi vsega tega, kar dnes govori o Zarathustri. Baje si je tudi marsikaj tega prilastil, kar so drugi napisali in je imel po Ameriki že posla s sodnijo. Današnja njegova družba po masdasnanskih naukih je navadno konzumno društvo, ki se v svrhu izkoriščanja in dobička pretvarja v nekako sekto.

Dr. Otoman Zar Hanish ali saški Oton Hanisch pa molči na vse to, kar se razpravlja in razglaša o njegovi osebi. Ta molk je njegovi versko-konzumni družbi samo v prid. Privrženci so trdno prepričani, da je mož »poklican in izvoljen«. To prepričanje jim je prevzelo celo želodec in to je brezdvomno velik uspeh moža — pa naj si bo iz Perzije ali pa iz Saške, staroorientalski učenjak ali pa nemško-ameriški pustolovec.

Današnja doba pri vsej materialističnosti ni hlastnosti cenil fantazije in groteske, praznoverja in čudastvo. Vsaka sekta in fantastična družba ima pač voditelje in preroke, kakršne zasluži. Sektanstvo je s sleparstvom od nekdaj in za vedno nerazdružljivo.

Tainost zapuščene žene

V neki privatni hiši v Dubrovniku se je nastanila pred več tedni neka dama z Dunaja, o kateri se trdi, da je zapuščena žena nekega dunajskega tvorničarja. V Dubrovnik se je pripeljala s nekim bančnim uradnikom z Dunaja, s katerim pa se je kmalu razšla in se seznanila z nekim znanim dubrovniškim zdravnikom. V sredo se je domačin zde lo čudno, da se dama do popolne nič pokazala. Vstopili so zato v njeno sobo in jo našli vso blede in hropečo v postelji. Poleg nje so bila tri pisma, med njimi eno za policijo. Poklicani zdravnik je ugotovil, da je gospa izpila veliko dozo mednala in da je že skoro 14 dni v pravem smrtnem snu. Iz potnega lista je bilo razvidno, da je neznanka Elfrida Heitz, nastanjena na Dunaju I, Kärntnering 17. V pismo na Nationalbanko prosi gospa, da naj se pošlje v Dubrovnik denar za njen pogreb, v pismu na policijo pa je izražena želja, naj se nikdo ne poskuša rešiti, pač pa pokliče zdravnika, da pospeši njeno smrt. Heitzova je res že par ur kasneje umrla in odnesla v grob tudi tainosti svojega življenja.

Justifikacija morilca Leciana

Po obsodbi olomuškega vojnega sodišča so danes zjutraj obesili morilca, roparja, vojnega begunca Martina Leciana, ki je v roku treh mesecev poleg treh umorov, zagrešil nad 50 raznih hudodelstev ter še po obsodbi poskušal pobegniti iz ječe na ta način, da je enega volaka ubil, drugega ranil, tretjega pa zapeljal v zločin. Če tega ubežnega poskusa ne bi bilo, bi bil najbrž pomiloščen, ker le težko boloval na jetiki in ker se v Čehoslovaški ne potrjujejo rado smrtne obsodbe.

Strašen izbruh blaznosti

V varšavski artiljerijski delavnici je zblaznel 45letni inženjer Lobodowski ter ustrelil svojega sodelavca in prijatelja inženjerja Kinza. Deset let sta delala skupaj in bila najboljša prijatelja. Po umoru je blazneš razbijal po laboratoriju ter nazadnje še sebe ustrelil. Strašno tragedijo so razkrili šele zvečer, ker streljanje poprej ob stalnem ropotanju in pokanju po delavnici ni zbudilo nobene pozornosti. V laboratoriju so našli zapiske, ki dokazujejo blaznost Lobodowskega.

Predhodnik Pasteuria

Pisateljica Lucien Murat pripoveduje v svojem zgodovinskem delu o Katarini Veliki, da se je carica 1. 1787 med potovanjem na Krim, zadrževala dva meseca v Kijevu, kjer je zvedela, da je neznani, reven zdravnik odkril sredstvo proti kugi. Zdravnik Samoilov je zaprosil za poset pri carici, ki ga je sprejela. Ne da bi prišel v zadrego, ji je razložil svoj postopek, ki je obstojal v tem, da je zdravil kugo na ta način, da je bolnikom vcepljal epidemično cepivo in tako oslabil delovanje infekcije. Izjavil je, da je postopek preiskusil večkrat na sebi in se cepil z bacili kuge. Zaprošil je carico, da mu dovoli, da splošno izvede svoj poizkus. Carica pa se je močno razjezila nad taso »neumnostjo« in ni dovolila, da bi še nadalje zdravil po svoji metodi, temveč ga je močno oštela radi »zločinske lahkomišelnosti«. Katera vladarica bi spravila v sklad s svojo vestjo tako očitni način ugonabljanja lastnega naroda? — si je mislila Katarina. Toda danes je jasno, da je bil Samoilov predhodnik velikega Pasteuria.

17 deklet izginilo.

Madžarski časopisi poročajo, da je v minulem tednu v szolnoški županiji tajinstveno izginilo 17 deklet v starosti od 14—20 let. Od doma jih je zvajljaj neznanec, ki jim je obljubljal dobre službe. Policija in orožništvo poizvoda je za dekleti in za trgovcem Ivarom Bobikom, o katerem se sumi, da je trgoval z ženskami.

Švedski Montmartre.

Stockholmski tisk je sprožil akcijo, da bi se starinske, zgodovinske hišice na griču Soedermahu pri Stockholmu prenovile in uporabile za stanovanja in atelijeje domačih umetnikov. Mestna občina je namreč nameravala omenjene stavbe porušiti in na njihovih temeljih zgraditi moderne stanovanjske hiše, v bližini pa muzej in umetniške šole.

Smrt v areni.

Arnold Olivien, 25 letni boksar iz Milana, se je povodom javnega nastopa zgrudil na tla in obležal nezavesten. V bolnici, kamor so ga prepeljali iz arene, je poškodbi podlegel. Uvedena je preiskava, ki bo ugotovila vzrok nenadne smrti.

Rudniška nesreča v Kanadi

Rudniki Montnikel blizu Worthingtona v Kanadi so se začeli rušiti in sesedati. Ko je začelo pokati tramovje, so se rudarji že umaknili. Nihče ni mrtev ali ranjen. Rušenje, ki k sreči ni bilo raglo, je obseglo 400 kvadratnih metrov in doseglo mestoma tudi 1000 metrov globine. Na zunanji je izgledala nesreča najstrašnejša. Zemlja se je na daleč globoko vgrezala. Pogreznilo se je tudi več sto metrov glavnega kanadskega železniskega tira. Postaja je sedaj na rebu ogromnega prepada. Neke rudarske hišice je zdrčala do 30 m globoko, prebivalci so se pa nepoškodovani rešili po veliki sreči. Najbolj zasut rudnik je obratoval 17 let.

Današnja bogata gospoda

Po zadnjem davčnem popisovanju je bilo v Ameriki 74 oseb z letnimi dohodki preko enega milijona dolarjev. Dohodnina teh ljudi izhaja po večini iz obresti premoženja. Millionarji izkazujejo kot svoje dohodke letno povprečno okrog 55.000 dolarjev, katero dobivajo kot ravnateljsko plačo iz svojih podjetij. Posebno vrsto bogatinov pa predstavljajo športni velikaši, ki dobivajo na leto veliko več kot pa vodilni industrialci. Tako ima Tunney letnih dohodkov preko, Dempsey pa blizu 1 milijona dolarjev. Plavalna prvaka se morata za dovoljti z letnim dohodkom okrog 50 tisoč dolarjev. Gertruda Ederle n. pr. ima 60.000 dolarjev. Prvak golfa Hagen pride na 40.000 dolarjev, Tex Rickard, prireditelj velikih športnih tekem pa za službo letno najmanj 300.000 dolarjev. Duševni napor in uspehi so vedno nižji v ceni in tudi sport čim plemenitejši je, — tem manj se z njim zasluži.

Jubilei pilota.

Najstarejši kapetan stalne nemške zračno-prometne zveze Maks Kahlow je praznoval te dni redek jubilej. V rednem zračnem prometu, kateremu služi od ureditve, je preplul pol milijona kilometrov. Največkrat je vršil službo na zračni progi Berlin—London. Imel je tudi srečo, da v dolgih letih ni doživel nobene znatnejše nezgode. Ravnateljstvo zračne plovbe je na berlinskem letališču lepo počastilo svojega pilota-jubiljarja.

Zgorelo 150 svin.

V nekem gospodarskem poslopiu pruske graščine Zuchow je nastal v sredo požar. Od skednjev, kjer so zgorele velikanske zaloge žita in sena, se je ogenj zanesel na svinjake in zgorelo je 150 svin. Živino iz drugih hlevov so k sreči rešili.

Zakladi mrtvega morja.

Na dnu mrtvega morja so po ugotovitvi učenjakov neizmerni zakladi. Mrtvo morje ima na svetu največjo zalogo kalijevih soli. Na dviganje teh zakladov se že dolgo pripravljala Anglija in ta mesec bi morala pasti odločitev glede investicije ogromnih svot za pridobivanje kalijeve soli in za potrebno industrializacijo okolice. Pravice do zakladov mrtvega morja si pa lastijo tudi Amerikanci, ki trdijo, da takozvani »palestinski mandat« ne dale Angliji morja v izkoriščevalni zakup. Po zahtevah Amerike je treba revidirati vse mrtvomorske koncesije. Potrebni koraki so že storjeni.

Stroški cestnega ropota.

Učenjak Donald Laid je izračunal, da stane cestni ropot in trušč v Londonu letno 5 milijonov dolarjev, kar je treba obnavljati in izmenjavati kameniti cestni tlak z manj trpežnim lesenim in ker se mora tudi velika večina zgradb opremiti z različnimi tehničnimi napravami, da se ropotanje tako močno ne sliši. Končno zbolj radi samega trušča toliko in toliko ljudi, ki se morajo zdraviti na stroške skupnosti. Najhujše mesto na svetu je po njegovem mnenju Chicago.

Leteči zdravniki v Avstraliji.

Iz Sydneya v Avstraliji poročajo, da je dala tamkajšnja pokrajinska vlada okrožnim zdravnikom na razpolago letala, da morejo redno posecati svoje paciente, posebno one na pašnikih, ki so zelo oddaljeni od človeških naselbin. Vlada je dovolila tudi znaten kredit za nabavo olja in benzina za letala.

Otvoritev gledališke sezone

Gogoljev Revizor.

Gospod Pregarc hoče dati bodoči sezoni nekako rusko obilježje, zato mu je prišla prav otvoritev sezone z najznamenitejšo rusko komedijo. Gogoljeva komedija pa noče samo zabavati, saj je pesnik mrtvih duš in drugih skoro pridigarskih del sam pokazal, da hoče s komedijo izboljšati razmere: že sodobnost mu je dala prav, ko je sam car Nikolaj priporočil svojim svetovalcem, da si komedijo ogledajo in se iz nje učijo. Pa tudi za danes in za nas je v njej še marsikaka prebriska resnica. Naj si lo vsakdo ogleda in si vzame svoj del!

Hlestakov dečko brez opravila, a s finimi manirami, pride v manišev stec, kjer oblači kule, samopašni uradniki; vsi se zavedajo svojih »malih« grehov, za to jih je skrb pred revizorjem, ki se skoro pojavi »cognito«; v neredem tujcu zaslišijo revizorja, so mu na uslugo mu strežijo in posojajo denar; poglavar zaroči želim se svojo hčer in sanja o svoji nadaljni karijeri v Petersburgu. Ko je sreča na višku, jih tujec zapusti in priavi se pravi revizor. Vsi otrpnejo od strahu...

Komedija je pri nas sedaj na novo naštudirana in podana v celoti, kakor jo je zapustil Gogolj. Junak dneva je Hlestakov, a junak večera je bil gosp. Daneš s prijetnim organom in neprijetnim izgovorom. Komaj smo pričakovali, da ga moremo pozdraviti na našem odru: svojo vlogo je izklesal brez primere. Njegov sluga Osip (gosp. Skrbinek) je pokazal pravega mušika in dokazal velik napredek od zadnjih svojih nastopov v Mariboru. In na gosp. Pregarca smo bili radovedni, saj je on pričakovani ustvaritelj naše drame. Videli smo vso skrbno njegovo režijo, ki je vodila vsakega posameznega igralca do poslednje potankosti, njeja samega pa kot prvega trgovca. Drugokrat so bili trgovci v »Revizorju« le nadležna epizoda, tokrat pa so bili to trgovsko-židovski tipi, ki so kazali vso resničnost svoje vloge. Kdor je videl Pregarčevega Abdulina, ga ne pozabi nikoli. — Že od prejšnjih sezon vemo, kako neverjetno marljiv ansambel imamo v Mariboru; sedaj pa priliva tej marljivosti gosp. Pregarc še dušo v svoji šoli in napredek je očiten tudi pri najzadnjem. Pričakujemo lahko, da bomo imeli do konca sezone iz te šole igralce, ki se bodo mogli meriti z ansambli centralnih gledališč. Tokrat so igrali z uspehom vsi brez izjeme: Kovič, Železnik, Rasberger, Grom, Harastovič i. t. d. Ogibati se morajo še pretiravani, kar priporočamo v prvi vrsti g. Dobčinskemu; obema priležnicama, ključavničarki in podčastnici, je pa bilo itak na tem, da igraata popolnoma realistično, in sta kopirali sceno po Hudobestvenikih.

Otvoritvena predstava bi naj bila nekako merilo za sezono; po uspehih na odru je bila dober omen. Žal, da je bila predstava slaba preiskušnja za gledališko blagajno; obisk bi komaj zadostoval za zadnjo reprizo. V tem pogledu je treba pač nekaj več! Ali hočemo imeti gledališče ali ga nočemo! Če bi ne vedeli za lepo število novih abonementov, bi morali smatrati klavirni obisk ob otvoritvi sezone za negativen odgovor. Tako pa upamo vendarle tudi na tej strani za bodočo sezono vse najbolje! Pst.

Nenavadna vročina v Rusiji.

Iz Rusije prihajajo poročila, da vlada v vsej državi in celo v Sibiriji abnormalna vročina okrog 20 stopinj Celzija, v zapadnih predelih Sibirije pa celo 25 stopinj. Normalna temperatura znaša običajno v oktobru le 11 stopinj C. V nekaterih krajih Sibirije je pred dnevi vročina presegala celo 35 stopinj.

Tragična smrt potletnega dečka.

V vasi Dobljani v Hercegovini se je petletni Jakob Antunović igral z več otroci pri Studencu. Nesreča je hotela, da se je preveč nagnil čez rob studenca, padel v vodo in utonil. Ko so ostali videli nesrečo svojega tovariša, so prestrašeno pobegnili. Šele kasneje je došla pomoč, a bilo je že prepozno. Nesrečne ga otroka so potegnili mrtvega iz studenca.

Maksim Gorki:

Otroška leta

18 Poslovenil dr. I. D.

»Kaj pa se je zgodilo?«

»Tetka Natalija bo porodila,« je ravnodušno povedal in se sklonil k tlom.

Spomnil sem se, da moja mati ni tako kričala, ko je rodila.

Grigorij je postavil lonce k ognju, zlezal k meni na peč, potegnil iz žepa glinasto pipo in mi jo pokazal.

»Kaditi bom začel, zaradi oči! Babica mi je svetovala, naj njuham, jaz pa mislim, da je kaditi bolje...«

Sedel je na robu peči, obesil noge doli in gledal na brleči plamen sveče; uho in lice je imel namazano s sajami, srajca je bila raztrgana na boku, da sem videl njegova rebra, ki so bila široka kakor obroči. Eno steklo pri naočnikih je bilo zdrobljeno, skoraj polovica ga je padla iz obročka, skozi luknjo je gledalo rdeče oko, mokro, kakor rana. Natlačil je pipo s tobakom, prisluskoval vzdihom porodnice in mrmral brez zveze kakor pijanec:

»Babica se je vendarle opekla. Kako bo porodila? Slišiš, kako tetka vzdihuje! Čisto pozabili so nanjo: že takoj v začetku požara so jo poprijeli krči — ker se je prestrašila... Glej, kako je težko roditi človeka in na ženske premalo gledajo! Zapomni si: ženske je treba ceniti, matere seveda...«

Dremal sem in se prebujal vsled tekanja sem in tja in zapiranja vrat, pijanega kričanja strica Mihajla; v ušesa so mi letele čudne besede:

»Treba je odpreti carske duri...«

»Dajti ji olja z rumom, pa saj: pol kozarca olja, pol kozarca ruma in žlico borovih saj...«

Stric Mihajlo je vsiljivo prosil:

»Dovolite, da pogledam...«

Sedel je na tleh, razprostrl noge in pljuval predse ter tolkel z roko po tleh. Na peči je postalo neznosno vroče; zlezal sem doli, in ko sem šel mi-

mo strica, me je zgrabil za nogo, potegnil, in padel sem ter udaril s tilnikom po tleh.

»Tepec!« sem mu rekel.

Poskočil je na noge, me vnovič pograbil, me sukal sem in tja in vzrožil:

»Razbijem te ob peč!...«

Zavedel sem se zopet v boljši sobi, v kotu pod slikami; ded me je imel na kolenih; gledal je v strop, me pozibaval ter polglasno mrmral:

»Opravičenja ni za nas, za nobenega...«

Nad njegovo glavo je svetlo gorela luč, na mizi sredi sobe — sveča, skozi okno pa je že gledalo motno zimsko jutro.

Ded se je sklonil k meni in vprašal:

»Ali kaj boli?«

Bolelo me je vse: glavo sem imel mokro, telo je bilo težko, vendar pa se mi ni hotelo govoriti o tem, — vse okrog mene je bilo tako čudno: skoraj na vseh stolihi po sobi so sedeli tuji ljudje: svečenik v lila obleki, siv starček z očali v vojaški obleki in še mnogo drugih; sedeli so nepremično, kakor leseni, otrpli v pričakovanju in poslušali šum vode nekje blizu. Ob vratih je slonel stric Jakob, iztegnjen, s prekrižanimi rokami na hrbtu. Ded mu je rekel:

»Odpelji tegale spat!«

Ded mi je pomignil in je šel po prstih k vratom babičine sobe, ko pa sem zlezal na posteljo, mi je šepnil:

»Tetka Natalija je umrla...«

Nič se nisem začudil. — saj je že dolgo živela nevidno, ni hodila v kuhinjo, ne k mizi.

»Kje pa je babica?«

»Tam,« je odgovoril stric, zamahnil z roko in odšel ravnokako po prstih bosih nog.

Ležal sem na postelji in se ogledoval. Skozi okna so strmeli nekakšni kosmati, sivi, slepi obrazi: v kotu nad omaro je visela babičina obleka. — to sem dobro vedel — vendar se mi je zdelo, da se je tamkaj nekdo pritajil in da ždi tam. Skril sem glavo pod blazino in sem z enim očesom kukal na vrata: hotelo se mi je skočiti izpod odeje in zbežati. Bilo je vroče,

gost, težak duh me je tlačil in me spominjal Cigančka, ko je umiral, in krvi, ki je tekla po tleh; vse, kar sem videl v tej hiši, je šlo skozi mene, kakor zimski voz po ulici, in me je davilo, uničevalo...

Vrata so se zelo rahlo odprla, v kuhinjo je prilezla babica, zaprla dur z ramo, se naslonila nanjo z hrbtom, iztegnila roke proti modremu plamenu večne luči ter tiho, otročje žalostno izpregovorila:

»Ročice moje, kako moje ročice boli...«

V.

Zopet se je začelo nekaj morečega. Ko sva nekoč zvečer po čaju sedla z dedom k psaltiru in je začela babica pomivati posodo, je planil v sobo stric Jakob, raztrgan kakor vedno in čudno podoben obrabljeni metli. Brez pozdrava je vrgel čepico nekam v kot, hlastno začel govoriti, se otresal in mahal z rokami:

»Tatiček. Miška v vseh rečeh išče prepira! Bil je pri meni pri kosilu, se napil ter pričel uganjati vsakovrstne neumnosti: razbil je posodo, raztrgal volneno obleko, ki je bila pripravljena za barvanje, zdrobil okna in ozmerjal mene, Grigorija... Koder gre, grozi: očetu, vpije, izrujem brado in ga ubijem! Pazite se...«

Ded se je uprl z rokami na mizo, počasi vstal, obraz se mu je namršil, se zožil proti nosu ter postal ozek in žolt kakor kol.

»Mati, ali slišiš?« je zapiskal. — »Kaj praviš, e? Očeta hoče ubiti, slišiš, rodni sin! O, je še čas, je še čas, otroci...«

Premiril je sobo, vzravnal rami, stopil k vratom, zasadil težko sekuro v podpoj in se obrnil k Jakobu:

»Na vsak način bi torej rada požrla Barbarino doto? Toliko-le dobita!«

In pomolil je stricu figo pod nos; ta je užaljen odskočil:

»Tatek, kaj imam jaz pri tej stvari?«

»Ti? Poznam te!«

Babica je molčala ter urno pospravljala sklede v škafo.

»Prišel sem, da bi vas branil...«

»No?« se je zaničljivo nasmehnil ded. — »Že dobro! Hvala ti, sinko! Mati, daj temu lisjaku kaj v roke, burklje ali pa likalnik! Ti pa, Jakob Vasiljev, ga bij, če pride brat — po moji glavi...!«

Stric je vtaknil roke v žep in odšel v kot.

»Če mi ne verjamete...«

»Verjamem?« je kriknil ded ter udaril z nogo. »Ne, vsaki živali verjamem, psu, ježu, le tebi nikoli ne! Vem: napojil si ga, naučil! No, sedaj pa tolci! Na izbiri ti je: njega, mene...«

Babica mi je tiho šepnila:

»Skoči pod streho, poglej skozi okno, in kakor se prikaže stric Mihajlo na ulici, priteci in povej! Skoči hitro!«

In jaz, malo prestrašen vsled groženj nasilnega strica, ponosen na nalogo, ki mi jo je dala babica, sem se sklanjal skozi okno in oprezoval na ulico; bila je široka in na debelo pokrita s prahom; med prahom se je tu in tam razločil debeli tlak. Na levo se je vila ulica daleč doli, presekala jarek in izginila na Ostrožno ploščad, kjer je na glinasti zemlji trdno stalo sivo poslopje s štirimi stolpi na oglih — stara ječa; na tem poslopiju je bilo nekaj žalostno resnega, strahotnega. Na desno se je za tremi hišami odnašala široko raztegovala Senjski trg, zaprt z žoltim korom arestantovskih kompanij in s stražnicami, ki so bile svinčene barve. Okrog steklenega vrta stražnice se je vrtel požarni stražnik kakor pes na verigi. Ves trg je bil izrezan z jarki; na dnu enega teh jarkov stoji zelenkasta luža — bolj na desno pa gnolobni Djukov ribnik, kamor sta, kakor mi je bila povedala babica, pozimi strica vrgla mojega očeta. Skoraj oknu nasproti je stranska ulica, pozidana z majhnimi, pisanimi hišicami, naslanja se na široko, nizko cerkev »Treh svetih škofov«. Če pogledaš naravnost, vidiš strehe, ki so kakor čolni, z dnom obrnjeni navzgor po zelenih valovih vrtov.

(Dalje prihodnjič.)

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Ženitve, dopisovanje in oglaševanje trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Kompletna oprema
za vodnilak na prodaj. — Naslov pove
uprava. 1262

Učiteljica
išče sobo za čas od 1.—15. novembra.
Naslov v upravi lista. 1264

Miren zakonski par
išče s 1. novembrom t. l. stanovanje ob-
stoleče iz sobe in kuhinje. Naslov pove
uprava lista. 1183

Solidna gospodična
išče prazno sobo z navedbo cene s 1.
novembrom. Ponudbe na upravo lista
pod »Mirna stranka«. 1258

Rabljene frake
kupi marib. gledališče. 1242

Vsakovrstne nogavice,
kakor flor, svilene itd. v vseh barvah.
popravi v najkrajšem času pletarna M.
Vesjak, Maribor, Vetrinjska 17. 1214

Učenca
sprejme trgovina Drago Rosina, Mari-
bor, Vetrinjska ul. 1250

Izborno kosilo
v boljši hiši v sredini mesta, blizu so-
dišča se oddaja za dame in gospode. Na-
slov pod »cena zmerina« na upravo »Ve-
černika«. 1259

Priznana izvrstno kislo zelje
priporoča M. Berdajs, Maribor, Trg
Svobode. 1175

PRODAM
30 hl dobrega lanskega hruševca
A. Lavrenčič, Maribor, Slovenska ul. 13/II

Pisarniške potrebščine
najboljše kvalitete kupite le pri 1125
Zlati Brišnik, Maribor, Slovenska ul. 11
Vse tiskovine po naročilu.

Ostravski in livarski koks
kovaški koks — kosovec, orehovec in
grahovec, kovaški premog, kakor tudi
oglje stalno najceneje v zalogi pri
Branko Mejovšek, Maribor
Tattenbachova ulica št. 13. 984

Naznanjam
cenj. občinstvu, da bom imel
vsako soboto in nedeljo krvavice
in jetrnice ter mesene petene

klobase
kakor tudi pristna nova in stara
dalmatinska, ljutomerska in
haloška vina. Vsak dan morske
ribe. Za obilni obisk
se priporoča Rud. Četuta,
Jadranska klet, Maribor.

Abonenti
dobijo izborno kosilo in
večerjo za Din 87.50
tedensko v restavraciji
„Zvezda“
Pod mostom št.11 v bližini
drž. mostu. Priporoča se
R. Smolej. 1241

Pohištvo
posteljnina
vložki
matrace
zastori
posteljne odeje
pohištveno
tkanino itd.
najboljše in najceneje pri
Karolu Preis
Maribor, Gosposka 20
Brezplačni ceniki!
Din 199.—
čevlji s spono lakasti in
v modnih barvah pri
Anici Traun
Grajski trg 1 870

Pojedina klobas
se vrši v soboto, 8. oktobra
v **gostilni Paulič**
(„Pri pošti“). Izborna vina.
K obilni udeležbi vabi
gostilničarka Paulič.

KARO
MARIBOR
KOROŠKA CESTA 19
Specijaliteta: Nепre-
močljivi jesenski in
zimski čevlji!

Klišeeje
vseh vrst, črtne in avtomatpise, izdeluje po predloženih risbah, pero-
pisih ali slikah za navaden tisk ali za finejšo izvedbo v eni
ali več barvah točno po naročilu in v najkrajšem času

JUGOGRAFIKA
tiskovna in založna dr. z o. z.
LJUBLJANA
Sv. Petra nasip
23